

skulle da være forsynede med passende Bygninger. Ja, der er altsaa stillet i Udsigt, at Staten selv maa bygge Steder paa Lodderne og derefter bortfæste dem. Nu vide vi jo alle, at hvis dette skulde realiseres, at Staten først byggede og saa bortfæstede, vilde Staten ikke faa synderligt mere ud af sine Ejendomme, end hvad Bygningerne havde kostet. Det er nu en Gang saadan og bliver ikke anderledes, end at den private bygger billigst, Kommunerne noget dyrere og Staten dyrest. Saadan har det altid været, og saaledes vil det ogsaa vedblive at være — ogsaa naar det ærede Medlem for Sorø en Gang kommer til at beklæde Taburetten.

Derfor tror jeg, at heller ikke denne Udvej vil Staten kunne benytte og faa noget ud deraf. Og naar disse to Udveje ere udelukkede, staar der udtrykkelig, at da kan Staten ikke gøre, hvad den vil, nej, saa skal den udlevere disse Ejendomme til Kommunerne til en Pris, som svarer til 20 Aars gennemsnitlig Indtægt, og hvis denne Indtægt har været Nul, bliver Prisen Nul, og Kommunen har da Ret til at fordrø Ejendommen udleveret. Den kan møde med sit Krav og sige: I skulle udlevere Jorden til den og den Pris. Derfor vare mine Bemærkninger fuldstændig berettigede. Der kan være nogle enkelte Undtagelser, hvor Statskassen vælger et af de to andre Alternativer, som ere stillede op, men den Ting er sikker, at det, de Herrer have stillet op som Hovedregelen, er, at Staten skal udlevere disse Ejendomme til Kommunerne til den Pris, der er angivet ved de sidste 20 Aars Indtægt.

Jeg har altsaa haft fuldstændig Ret i de Bemærkninger, jeg har gjort om disse Ændringsforslag. De ere, som jeg sagde, noget at vifte med udadtil, men de ere ikke af den Slags Ting, man sætter ind i en forstandig Lovgivning.

Saa sagde det ærede Medlem, at hvis Staten havde en Jordejendom, som i en Række Aar havde givet Nul i Indtægt, var det min Mening, at vi skulde fortsætte, og saa syntes det ærede Medlem, at det var dog bedre at forære Ejendommen til Kommunen. Nej, hvis der da ikke er en udenfor liggende Grund for Staten til at beholde en saadan Ejendom, er det ikke min Mening, at vi skulle fortsætte. Jeg mener, at netop i dette Tilfælde giver mit Forslag her en Mulighed for paa en praktisk Maade at komme bort derfra. Hvad er nemlig saa rimeligere, end at der dannes sig en Forening, som Staten sælger Gaarden til, og som betaler den med en

rimelig Pris — ikke Nul eller noget i den Retning, men en saadan Pris, at Ejendommen kan udstykkes paa rimelige Vilkaar. Saa faar Statskassen, som er alle Borgeres Kasse, hvad der kan faas ud af Gaarden, og saa bliver Gaarden udstykket i passende Brug, og saa kommer den til at afgive Hjem for Mennesker, som kunne dyrke Jorden under saadanne Vilkaar, at de virkelig opnaa gode Betingelser at leve under. Det er denne Vej, jeg har vist ved mit Forslag. Den er praktisk realiserbar. Den Gevinst, der bliver ved, at Jorden gaar bort fra Statens Eje over paa andres Hænder, kommer ikke i en eller anden tilfældig Kommunes Kasse, men i alle Borgeres fælles Kasse, nemlig Statskassen, og det forekommer mig unægtelig, at det er det forstandigste.

Saa skal jeg forlade det ærede Medlem, idet jeg kun anholder en enkelt af de mange højt flyvende Bemærkninger, det ærede Medlem fremkom med. Da han skulde ende paa en lidt dramatisk Maade, sagde han: Se, denne Lov er en Bagatel, en Ubetydelighed, her vil man klare „Jordspørgsmaalets Løsning“ — som han udtrykte sig — med et Beløb, der ikke er større, end hvad Officerslønningerne koste. (Modsigelse). $\frac{1}{150}$ af, hvad Officerslønningerne koste? Saa har jeg ikke hørt ganske rigtigt, for der var lidt Uro, da det ærede Medlem talte, hvad det ærede Medlem selv gjorde opmærksom paa, men jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at han mente, at der aarlig udlaantes af Statskassen omtrent det samme Beløb, som Officerslønningerne androge, og tilføjede: Dermed vil man klare „Jordspørgsmaalets Løsning“. Jeg vil sige til det ærede Medlem: Jeg har aldrig kaldt dette Spørgsmaal for „Jordspørgsmaalets Løsning“. Det er forbeholdt det ærede Medlem at bruge saa store Ord om saa jævn en Ting som dette. Det er ogsaa en Trafik, jeg i Fremtiden vil overlade til dette ærede Medlem. Jordspørgsmaalets Løsning lader sig ikke gennemføre, hverken paa en enkelt Lov eller ved en enkelt Bevilling. Vi yde et Bidrag dertil hist og et Bidrag dertil her. Vi yde 3 Millioner Kr. Udlaan dertil hvert Aar i Kraft af Landarbejderloven. Det er et Bidrag, som ikke er saa lidet. Saa yde vi nu et andet Bidrag, idet vi paa en anden Kant udlaane 200,000 Kr. af Statslaanefonden for at skabe nogle Lodder af anden Karakter end Lodderne efter Landarbejderloven. Saaledes vil Jordspørgsmaalet gaa sin Løsning i Møde successive og lidt efter lidt ved praktiske